

Akademický sněm AV ČR zvolil členy Akademické a Vědecké rady

18.3.2025 - Zuzana Dupalová | Akademie věd České republiky

Fyzik Radomír Pánek, zvolený předsedou na prosincovém Akademickém sněmu, ve funkci vystřídá biochemičku Evu Zažímalovou. V čele naší nejvýznamnější vědecké instituci působila po dvě funkční období od roku 2017.

„V uplynulých osmi letech jsme vedle snahy o další zvyšování úrovně vědeckého výkonu a posílení role Akademie věd ČR ve společnosti věnovali velkou pozornost zejména jejímu finančnímu zajištění,“ řekla ve svém bilančním projevu na Akademickém sněmu.

Za skvělé řízení instituce poděkoval své nástupkyni někdejší předseda AV ČR a první místopředseda Senátu Parlamentu ČR Jiří Drahoš. „Vedení Akademie věd není jednoduché. Jde o to přesvědčit nejen politiky, ale také ředitele a ředitelky ústavů a pracovníky Akademie věd o tom, jakou cestou se má instituce vydat.“ Popřál také šťastnou „ruku“ Akademickému sněmu při volbě členů Vědecké a Akademické rady. „Vím, jak je důležité, aby měl předseda kolem sebe skupinu pracovitých a schopných lidí.“

Věda jako součást hospodářství i veřejné diskuze

Akademický sněm tradičně navštěvují významní hosté z politické nebo soukromé sféry. „Často sledujeme zpochybnění vědy. Absurdní a nesmyslná tvrzení se stávají tématem veřejných diskuzí a dostává se jim uznání. Jsem si jistá, že pravda se vždy nakonec prosadí. I přesto je třeba, aby vědci a vědkyně projeвили trpělivost a pracovitost při popularizaci vědy a výsledků výzkumu,“ řekla účastníkům sněmu první místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Věra Kovářová, podle které je nutné, aby vědci srozumitelně komunikovali své výsledky k veřejnosti. Dodala, že v tomto směru Eva Zažímalová prokázala mimořádné úsilí.

Místopředseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Karel Havlíček uvedl, že vědu by podle jeho názoru měl mít pod kontrolou premiér, případně vicepremiér, nikoli ministr. „Věda, výzkum a inovace se musí stát automatickou součástí celého hospodářství. Musí být základnou pro průmysl, školství, zdravotnictví a podobně. Na to by měl dohlížet premiér.“

Rozpočet drží krok s inflací

Jak uvedla Eva Zažímalová, instituci se podařilo dosáhnout částečné stabilizace rozpočtu aktuálně na úrovni přibližně osmi miliard korun. Za uplynulých osm let to představuje nárůst o 2,7 miliardy korun, tedy o 52 % v kontextu inflace ve výši zhruba 50 %. „To znamená, že v době ekonomické nejistoty, energetické krize, pandemie covidu-19 a války na Ukrajině jsme nejen udrželi krok s inflací, ale dokonce ji i mírně překonali,“ zdůraznila předsedkyně.

Dodala, že pro příští rok se usiluje o zvýšení rozpočtu na 8,52 miliard, tedy o 568 milionů korun. Z této částky by zhruba 300 milionů korun představovalo čtyřprocentní navýšení na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací, 200 milionů na podporu doktorandů na pracovištích Akademie věd a 100 milionů na program Akademie budoucnosti.

Nový zákon o výzkumu může ohrozit autonomii bádání

Eva Zažímalová upozornila, že koncem ledna projednala Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky nový zákon o výzkumu, vývoji, inovacích a transferu znalostí v prvním čtení. Návrh podle ní obsahuje mnoho žádoucích a přínosných mechanismů. Na druhou stranu zahrnuje pasáže, které by

mohly vést k omezení vědecké autonomie a nárůstu administrativy.

„Problematické části se týkají hlavně pravidel, která vyžadují, aby poskytovatelé institucionální podpory stanovili podmínky pro výzkumné zaměření, a také paragrafů upravujících koncepční dokumenty poskytovatelů, včetně Akademie věd, které má schvalovat vláda České republiky,“ upřesnila Eva Zažímalová. „Budeme proto usilovat o detailnější projednání těchto částí zákona ve druhém čtení, abychom zajistili, že nový zákon bude efektivně podporovat vědu a výzkum a zároveň respektovat autonomii vědeckých institucí,“ doplnila.

Výsledky Akademie věd

Předsedkyně připomněla nedávné úspěchy vědců z Akademie věd. Vyzdvihla, že si udržuje pozici nejvýkonnější české vědecko-výzkumné instituce. Podle žebříčku *Nature Index* se v kategorii vládou podporovaných institucí celosvětově trvale umísťuje v první dvacítkě a je nejlepší mezi obdobnými institucemi ve střední Evropě.

Nové rady Akademie věd

Celkem 17 zvolených členů Akademické rady včetně Radomíra Pánka a předsedy Vědecké rady bude v příštích čtyřech letech působit jako výkonný orgán AV ČR.

Koncepčním a poradním orgánem Akademické rady v otázkách vědní politiky je Vědecká rada. Má nejvýše 30 členů volených z pracovišť AV ČR, vysokých škol a dalších institucí. Nejméně jedna čtvrtina a nejvýše jedna třetina jsou externí členové.

Sněm projednával také zprávu o hospodaření a závěrečný účet Akademie věd ČR za loňský rok. Na programu byla rovněž Zpráva o činnosti Vědecké rady AV ČR ve funkčním období 2021–2025.

Vybrané dokumenty ze zasedání Akademického sněmu naleznete na webu AV ČR. Termín příštího zasedání Akademického sněmu je předběžně stanoven na 9. prosince 2025.

Seznam zvolených členů Akademické rady AV ČR pro období 2025–2029

Oblast věd o neživé přírodě

RNDr. Soňa Ehlerová, Ph.D., Astronomický ústav
Ing. Ilona Müllerová, DrSc., Ústav přístrojové techniky
doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph.D., Ústav pro hydrodynamiku
Ing. Jiří Plešek, CSc., Ústav termomechaniky
prof. RNDr. Ondřej Santolík, Dr., Ústav fyziky atmosféry

Oblast věd o živé přírodě a chemických věd

Ing. Miroslava Anděrová, CSc., Ústav experimentální medicíny
prof. RNDr. Petr Baldrian, Ph.D., Mikrobiologický ústav
prof. RNDr. Marcela Buchtová, Ph.D., Ústav živočišné fyziologie a genetiky
Dr. Ing. Jiří Kotek, dr. h. c., Ústav makromolekulární chemie
prof. RNDr. Patrik Španěl, Dr. rer. nat., Ústav fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského
Ing. Mária Zedníková, Ph.D., Ústav chemických procesů AV ČR

Oblast humanitních a společenských věd

Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D., Orientální ústav
Ing. Pavel Janáček, Ph.D., Ústav pro českou literaturu
doc. RNDr. Tomáš Kostecký, CSc., Sociologický ústav
JUDr. Ján Matejka, Ph.D., Ústav státu a práva

Seznam zvolených členů Vědecké rady AV ČR pro období 2025–2029

Interní členové:**Oblast věd o neživé přírodě**

doc. Ing. Petr Cintula, Ph.D., DSc., Ústav informatiky
doc. RNDr. Jaroslav Dudík, Ph.D., Astronomický ústav
prof. RNDr. Miroslav Engliš, DrSc., Matematický ústav
Ing. Ivana Kolmašová, Ph.D., Ústav fyziky atmosféry
prof. Ing. Josef Lazar, Dr., Ústav přístrojové techniky
prof. Ing. Luboš Náhlík, Ph.D., Ústav fyziky materiálů
doc. RNDr. Eduard Petrovský, CSc., Geofyzikální ústav

Oblast věd o živé přírodě a chemických věd

doc. RNDr. Pavla Jendelová, Ph.D., Ústav experimentální medicíny
RNDr. Pavel Kubáň, Ph.D., DSc., Ústav analytické chemie
RNDr. Jaroslav Kuneš, DrSc., Fyziologický ústav
prof. RNDr. Ondřej Prášil, Ph.D., Mikrobiologický ústav
doc. Ing. Kateřina Valentová, Ph.D., Mikrobiologický ústav
Mgr. Petr Vodička, Ph.D., Ústav živočišné fyziologie a genetiky
prof. RNDr. Jan Vondráček, Ph.D., Biofyzikální ústav

Oblast humanitních a společenských věd

PhDr. Pavel Baran, CSc., Filosofický ústav
Mgr. Luděk Brož, M.Phil., Ph.D., Etnologický ústav
doc. Mgr. Radka Dudová, Ph.D., Sociologický ústav
prof. Dr. JUDr. Karel Eliáš, Ústav státu a práva
prof. PhDr. Martin Holý, Ph.D., Historický ústav
doc. PhDr. Bc. Iva Poláčková Šolcová, Ph.D., Psychologický ústav
PhDr. Oldřich Tůma, Ph.D., Ústav pro soudobé dějiny

Externí kandidáti:

prof. Ing. Petr Konvalinka, CSc., FEng., Technologická agentura České republiky
doc. RNDr. Pavel Krejčí, CSc., České vysoké učení technické v Praze
prof. Ing. Petr Dvořák, CSc., emeritní profesor molekulární biologie a genetiky Masarykovy univerzity
prof. Ing. Aleš Růžička, Ph.D., Univerzita Pardubice
prof. PhDr. Michaela Hrubá, Ph.D., Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Univ.-Prof. Mag. Dr. Stefan Michael Newerkla, Vídeňská univerzita
prof. Dr. Jana Osterkamp, Univerzita Augsburg
prof. PhDr. Martin Wihoda, Ph.D., Masarykova univerzita
doc. PhDr. Jana Zapletalová, Ph.D., Univerzita Palackého v Olomouci

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Akademicky-snem-AV-CR-zvolil-cleny-Akademicke-a-Vedecke-rady-00001>